

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Daco-români sîntem?

În timpul din urmă titulatura aceasta, dedicată românilor, are mare trecere. Țiarele maghiare fac multă reclamă pentru specialitatea aceasta de marfă politică. Nu scim ce căutare are înaintea cetitorilor acelor țiare, dar după reclama ce se face, trebuie să presupunem, că cel puțin de „patrioții” infalibili, trebuie să fie gustată, ca unul din articuli cei mai căutați.

Chiar și „Presse” din Viena încă se vede a nu fi deplin emancipată de presupunerea că e bine a face us de daco-românismul nostru, de și în alt înțeles, deosebit de cel al țiarelor „patriotice” de dincoace de Laita.

Dar în cele din urmă daco-români ne dic unii, daco-români ne dic alții.

Ei bine daco-români sîntem?

Cu voia dtră organe „patriotice” și officioase și cum mai sînteți, ar trebui să răspundem: noi nici mai mult nici mai puțin: sîntem daco-români toți românii, câți locuim în sinul și în giurul Carpaților. Cari ve sînt durerile că sîntem daco-români?

Nu sîntem noi de vină, dacă sîntem daco-români. Este de vină Traian, care a așezat pe străbunii noștri în Dacia. Este de vină sciința care ne deosebesce astfel de alți frați ai noștri, bună oară de macedo-români. Sînteți dtră de vină cari înșivă ne numiți așa. Noi ne numim din veacuri simplu: români.

Nu înțelegem cum numirea aceasta poate da privilegiu la atîta frîmîntare. Este așa de nevinovată, încît nu se poate ceva mai nevinovată și totuși atîta vorbă, atîtea învinuiri că românii sînt daco-români.

Nu înțelegem? Ba da, înțelegem, dar înțelegem din neodihna ce o vedem pronunțându-se la diverse și dese ocașuni. Acei ce se neodihnesc și se neliniscesc, vîd și ei, că în partea aceasta de loc între Tisa, Dunăre, Ma-

rea-neagră și Dnistrul sîntem un popor compact de vre-o Țeci milioane cu aceeași limbă, cu aceleși obiceiuri, cu aceeași literatură și deduc din toate acestea, că noi, cei cari sîntem în monarchia austro-ungară, avem aspirațiuni centrifugale.

După aceștia, ar fi bine, ca noi să abdicăm de naționalitatea noastră și să ne asimilăm, adică să ne prefacem, bună oară în maghiari. Numai așa ar înceta temerea, gîndesc ei, că noi nu vom nisui la o „daco-romanie.”

Și ce dicem noi la presupunerile aceste dictate de o rea conștiință?

Noi am vîrsat mult sînge pentru susținerea monarchiei în care trăim. Regimentele în prevalență românesci nici odată n'au dat dosul, sau au trecut în castre străine. Locuitorii cei de a casă nici când nu s'au subtras dela sarcinile statului, și totuși atîta neîncredere și atîtea suspectări pentru o numire care, cum am dis, este nevinovată, ca toate numirile.

Dar românii cer drepturi egale cu ceilalți locuitori din monarchie.

Să fie aceasta un titlu de a fi tacsăți de oameni rei?

Românii vor să și păstreze limba și obiceiurile strămoșesci ca toți românii și cum se silesc toate popoarele din lumea civilisată.

Să fie aceasta cauza suspectărilor și înnegririlor căte se aruncă asupra noastră, făcînd din numirea, ce de altmîntea este o numire prin care nedeosebim de alți frați ai noștri din alte ținuturi, cari n'au aparținut Daciei de odinioară, un fel de stigmă de patrioți rei?

În adevăr mare absurditate. Absurditatea însă ascunde un fariseism necălit, care bine judecat, este cel mai înverdat antipatriotism, antipatriotism în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Dacă a dat cineva dovezi despre patriotism adevărat, apoi românii sînt cei dintăiu, cari s'au luptat sute de ani numai ca să poată fi adevărați fi

ai patriei și nu numai heloți în patrie. Ei de o parte au îndurat cele mai mari nedreptăți și de altă parte s'au luptat pentru patrie ca și când ei s'ar fi bucurat de cele dintăiu beneficii ale ei.

Și pentru toate aceste resplata numai stigmatizarea să le fie?

Acei ce vreau să facă din numirea daco-român o armă, cu care vor să lovească în români, sînt în adevăr *mente capti*, românul le mai Țice și căpiați. Ei, vrînd să le facă urgentă numirea cu care trebuie să fie mândri, îmbulȚesc cu stăruință necușificabilă pe români afară din patriotismul lor, dovedit cu atîta abnegațiune, nu de aȚi sau de eri, ci de seculi.

Românii însă sînt cu mult mai cu minte. Vor lăsa să Țică cui ce place și neconturbați, și vor vedea de trebile lor.

Revista politică.

Sibiu, în 8 Decembrie.

Alarmările privitoare la un războiu în perspectivă au devenit permanente. Din cele ce se scriu dela Berlin la „Köln. Ztg.”, se vede, că descoperirile în privința înarmărilor rusești, în cercurile normative din Viena sînt foarte luate în considerațiune. Aci, deja de un timp oare care, se nutresc îngrijiri mari din cauza Rusiei. O încăierare nemijlocită cu imperiul țarilor, fără îndoială, nu e de temut, cu toate aceste pentru viitor trebuie făcute pregătiri. „Vossische Zeitung” spune de altă parte: „Dorința Rusiei de un războiu în afară a ajuns până la nebunie. Asigurările țarului și ale guvernului său, precum și ale diplomației sale, că numai pacea o dorește, corespund planurilor bine chibzuite și sînt destinate a ascunde intențiunile adevărate ale Rusiei. Un *modus vivendi* între Rusia și Austria este cu neputință. Războiul contra

Austriei este deja decis în sferele cele mai înalte și nu va trece mult și, durere, va deveni faptă. În apropiere de Varșovia, lângă Wola și Powazki s'a construit o tabără șanțuită, de optȚeci de mii de combatanți. Altă tabără, tot așa de mare, e construită la Grodno. Toți concediații dela artilerie și cavalerie sînt chemați; toate comandașele de rezervă au să fie puse pe picior de războiu.” „Vossische Ztg.” mai are și alte detașuri de natură alarmătoare despre armările imperiului țarilor.

Contele Herbert Bismarck, fiul cancelarului, este trimis la Viena cu depeșe. Țiarele din Berlin observă cea mai adîncă tăcere asupra acestei misiuni, nu prea obișnuite în timpul telegrafului. Unele țiare presupun că misiunea fiului cancelarului este a închide poarta unor peșitorii eventuale la Viena din partea Rusiei. Poate că depeșele conțin și alte lucruri, cari sînt mai grave ca peșitul eventual al Rusiei la Viena. Țiarele berlineze dacă tac asupra misiunii fiului lui Bismarck, nu încetează de a face front Rusiei.

Scuștina Serbiei s'a deschis cu mare neșas din lipsă de deputați. Discursul de tron cuprinde multe bune și frumoase. Țiarele însă pare că au un presimț înșufător de îngrijire. Șcierea că în Serbia este aproape o catastrofă, care amenință tronul regelui Milan, se reșeșce prin țiare.

Între Muntenegru și Turcia încă nu s'au descurcat lucrurile cu fruntariile. O telegramă dela Cetinie, din 19 Decembrie n., spune că negocierile se vor începe între guvern și delegatul turcesc prește puține țile. Împedeca vor negocierile aceste înarmările muntenegrene mai departe? despre care o foaie oficială scriea, că de și Muntenegru vrea pacea trebuie să le continue? Căci, Țice foaia oficială, dacă îl va ataca cineva trebuie să se apere.

Bărbații de stat ai Franciei pișă în toate părțile după compensa-

FOIȚA.

Din poveștile uncheșului șfatos.

Despre pomul crăciunului.*)

(Urmare.)

II.

Ci că în vremile cele vechi, vechi de tot, oamenii fiind orbi adecă necunoscînd adevărul luminat, căutau să se închine și ei la ceva; căci, de! așa e omul făcut. Și nu care cum-va astăȚi este mai altfel? Nu vedem noi oare pe mulți, că deși creștini, deși oameni cu înșetătură, unii se închină aurului, alții umblă cu ploșca cu minciunile dela unul până la altul, ca să placă nu știu cui la care se închină; eară alții se închină la sine însuși pentru procopșeala cea mare ce cred ei că o au?

Și, cum Țisei, acei oameni neciopliți cum erau ei pe atunci, căutînd să se închine la ceva, ce și-au nălcuit ei, că numai începură a aduce rugăciuni, ba chiar și jertfe lemnelor și petrilor. Își făcură adecă o lege. Și

această lege de a se închina lucrurilor pămîntesci se numeșce fetișism. Atât i-a tăiat capul atît au făcut.

S'au sculat alții, și șocotindu-se mai cu minte, le-a plesnit și lor prin cap, că ar fi bine să se închine la foc, la stele ori la soare. Își făcură și ei lege; aceste lege se numeșce astro-latrie, sau închinare la stele.

Și dacă am sta strîmb ca să judecăm drept, am vedea că acestia ar avè o leacă de dreptate; căci soarele pare a fi cel ce dă sușt la toată viața pe pămînt, ba încă înșiorează până și buruenile și toate șadurile.

Eu când eram copil și înșetăm la școala dascăului Ștan Lupescu, dela biserica Olteni, îmi aduc aminte, că ne adunam cete, cete de cîte cinci ori șese copii, când era nor, recoare și ploua, și unii ameninșam, Țicînd:

Treci

Ploae, treci:

Că te ajunge soarele,

Și-Ți tae picioarele,

Cu un paiu,

Cu un maiu

Cu căciula lui Mihaiu

Plină de mălaiu.

Alții se rugau, și cuvîntau:

Eși soare,

D'inchisoare

De 'ncăldesce oșe goale.

Judecați d-voastră. Să nu fie oare acestea nescoc remășite din erezurile păgănilor, care să fi ajuns până la noi din copii în copii?

Nu știu dacă copiii creșcuți și dădăciȚi de doici și guvernante nemțoaice sau franțușoaice, mai Țic în ția de astăȚi astfel. Dară am cunoștință că copiii poporului din mai multe locuri ale țerii, țin cu șfinșenie ceea ce au apucat din vechime.

Dară să ne întorcem la șiritenia noastră.

Evreii, mai pricepuți decăt neamurile păgăne, fiindcă trecuseră și prin ciur și prin dărmon, adecă vȚduseră multe, pășiseră multe și se adăpaseră din înșetăturile maghiilor, începură a alege neghina din mazăre. Ei își înșchiperă că trebuie să fie cineva care a făcut toate vȚdutele și nevȚdutele, că trebuie să fie o putere care să fi făcut cerul și pămîntul cu tot ce se află pe dēnsule, și se înșchină unui șingur Dumneșu. Legea

lor se numeșce Monoteism. Tot așa se numeșce și legea creștinească.

Evreii să țin și până în ția de astăȚi de această credință, băț, băț, cum să Țice.

Grecii, mai adunînd de ici, mai culegînd de colea, și mai nășcocind și ei cîte ceva, mi-șei înșchiperă o lege, alcătuită din o adunătură de zei și zeite, tot unul și unul. Ei le făcură cuib, — și încă cuib zeesc, — pe muntele Olimp, și deteră fiecărui zeu și fiecărui zeite cîte o slujbă; veȚi, Doamne, ca să nu se mînie și să nu se înșrăbească. Legeașlor se numeșce Politeism, adecă a multor zei.

După Grecii veniră și Romanii. Aceștia mai oleoleo, decăt Grecii, să întinșeră până unde și-a întărcat dracul copiii. Și așa fiind, e lucru înșverdat că au cuprins o mulțime de țeri și de cetăți. Deci, cum s'ar fi putut oare să rămăe ei mai pe jos decăt alții cu ale legii? căci de! le deduse și lor Dumneșu cap.

Și așa pe lângă zeii și zeite ce apucară ei dela bunii și străbunii lor, primiră toate credinșele deșarte ale

*) „Convorbiri literale.”

fiuni pentru Egipt; nu fac însă nimic pentru a se apropia de Italia, cu toate că despre Germania s'au vădit în zilele diu urmele unele fulgere politice îndreptate și asupra Franciei. Motivul a fost de astădată aversiunea francezilor decătră produsele industriei nemțesci.

Sub rubrica „mai nou“ am amintit în nr. precedent de un articol al dlui *Vegezzi Ruscalla*.

Eată, după „Frăția rom.-ital.“, articolul în întregimea lui:

O salutare Romanilor.

Dincoace și dincolo de Carpați și de Pind.

Scirea numelui domnului Bălăceanu trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al regelui Carol al României pe lângă curtea din Viena, în aceeași calitate pe lângă regele Umberto, făcu cea mai frumoasă impresiune poporului italian (care nu putea pricepe îndelungata vacanță a titularului legățiunii române la Roma) și aceasta pentru că e în deobște cunoscut cum d. Bălăceanu, în șederea-i de mai mulți ani în capitala austriacă, știu să câștige stima tuturor prin mântinerea sa plăcută, prin diplomația sa, prin aceea că a isbutit în împregiurări anevoioase să facă ca neînțelegerile dintre cabinetele din Viena și din București să se schimbe în afabilități pe față.

Dar nu numai pentru aceste considerațiuni se aprobă din inimă aceea numire, ci pentru că în starea de față a lucrurilor pare că cestiunea Orientului, neresolvată de stângaciul congres dela Berlin, ar fi să se ridice și mai complicată, și mai încurcată și mai lesne ca o pricină a resboiului general. De aceea e de trebuință atât pentru Italia cât și pentru România de a fi într'o deplină înțelegere pentru ca să se ferească de a fi victime ale urmărilor evenimentelor ce se vor întâmpla poate în anul viitor.

Pe lângă aceasta ar fi de dorit ca d. Bălăceanu să poată face ca regele Carol se vină să strângă mâna regelui Umberto în Roma după cum dăseră și unele diare. Aceasta vizită ar avea mare influință pentru a stringe mai mult relațiile dintre cele două state amândouor popoarelor cari au aceeași origine, și același caracter și tot aceleași aspirațiuni. Ceva mai mult, această vizită ar areta Papei Leon XIII că un rege de religie catolică vine să strângă mâna regelui italian în Roma fără a se teme că va fi ars de fulgerul Vaticanului, fulger pe care progresele de acum ale științei electricității l'a făcut nevătămător și neputincios. Entuziasmul cu care ar fi primit regele României ar fi

incă o dovadă de afecțiunea pe care o are Patria mamă cătră vechia și scumpa sa colonie.

Mai înainte de a închide această scrisoare, alerg la acea bunăvoință, domnule Director, cu care ați primit articolele mele precedente, ca să trimit această salutare Romanilor de dincoace și de dincolo de Carpați, precum și acelora de dincoace și de dincolo de Pind.

Români! bătrân de ani și obosit de neajunsurile unei vârste înaintate, văd că mă apropiu de sfârșitul vieții*). Vreau, dar, să vă trimit un afectuos rămas bun și să vă mulțumesc de bunăvoință pe care ați arătat-o aceluia care de o jumătate veac întrebuințează cu îndărătnicie toate forțele săracului seu talent pentru ca să susțină drepturile voastre și pentru ca să vă înfrățescă cu Italianii.

Dați-mi voie să vă mai dau un sfat: Siliți-vă voi toți care nutriți o iubire vie pentru țeara voastră, siliți-vă ca totdeauna să împropătați și măriați relațiile frățesci cu Italia, nu cu pacte subscrise de cancelari regesci, dar săpate în inima fie-cărui ca un viu simțământ de frăție reciprocă.

O criză politică și socială e aproape să izbucnească în bătrâna Europă și dacă Italianii și Românii vor trăi într'o perfectă comunitate de simț și înțelegeri, vom străbate nevătămați acest period îngrozitor, la sfârșitul cărui va fi o nouă Europă, întemeiată pe drepturile sfinte ale naționalităților.

Turin, Decembrie.

Vegezzi Ruscalla.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Sighișoara, 4 Decembrie 1882 v. Scirea cumcă Maghiarii și Maghiaronii din acest ținut preparează o copie a paschilului din Marmăția, un protest în contra memorialului partidei naționale române a atins în mod dureros pe cei de bun simț din acest ținut. Toți se întreabă dacă e cu putință ca în ținutul Sighișoarei să se afle Români atât de degenerați și uitați de Dumnezeu, încât se fie în stare a desvota ei înșiși pe reprezentanții, ce i-a trimis la conferința din Maiu 1881.

Îmi țin de datorință a salva onoarea națională a româniei de aici, asigurând pe onorații cetitori, că noi toți, cu mic cu mare, sântem și vom

*) Amintim cetitorilor nostri că Onor. d. *Vegezzi Ruscalla* are 84 de ani și că este orb N. R. „Frăției rom. ital.“

remâne români adevărați, cari ținem din toată puterea sufletului nostru la naționalitatea noastră și o vom susține și apăra aceasta până la ultima resuflare și până la ultima picătură de sânge.

Ceea ce va fi încurajat pe Maghiari și Maghiaronii de pe aici de a întreprinde inscenarea unei nouă comedii e împregiurarea, că pe întregul teritoriu al coroanei ungarice șovinismul nu și-a ridicat fruntea în mod așa de nerușinat, ca în ținutul nostru, și nicăiri autoritățile publice nu au devenit în aceea măsură instrumente ale șovinismului, ca la noi. Aici e cuibul în care s'a clocit ideea puciului sēcuesc din anul 1877 și toți acei indiviți, cari l'a inscenat sânt dătătorii de ton în afacerile publice administrative de aici. În mare parte nemeșuți de șapte pruni, scăpătați materialmente; — acești oameni se folosesc de toate posibilele mijloace spre a ajunge la vre un post public bine salarisat. Ei știu că aușul celor dela putere nu se gădile cu nimic mai plăcut decât cu ideea ficsă de a maghiarisa până și petrele de prin Transilvania, și se folosesc de tot ce e posibil spre ași câștiga și arăta la cei de sus merite în direcțiunea aceasta. De aici vine, că pe de o parte minciuna și falsificarea, ear pe de altă persecuțiunea și terorismul în contra românilor a ajuns în ținutul nostru gradul de sub principii reformați în secolul al 17-lea când preoții români, cari țineau la legea și moravurile strămoșesci, să aruncau prin temnițe, și să maltratau trușese și moral în modul cel mai bajocoritoriu. La aceste am ajuns și astăzi cu acea mică deosebire, că persecuțiunile de acum se ascund sub masca legii; ear terorismul se învălesce în pretestul de eșecarea ordinațiilor guvernului.

Cine ar crede că astăzi, în secolul luminilor și în constituțiunea buciumată de cea mai liberală în lume, în Ungaria, poporul român din ținutul nostru și în special partea inteligentă e tot așa de persecutată și bajocorită ca pe timpurile crudului barbarism din secolii trecuți? Și cumcă e așa probează următoarele:

E lucru cunoscut că spre realizarea nebunei iluziuni de a maghiarisa cele trei milioane de români de pe teritoriul coroanei ungarice, se maghiarisează scoalele și învățământul de jos până sus. Parola dată funcționarilor publici în aceasta direcțiune e ca la anumite puncte ale țerei și anume acolo, unde populațiunea română e mai resfirată seu mai espusă, legile politice de învățământ și ordinațiunile guvernului să se esplice și sucească astfel, ca ceea-ce și-au

creat confesiunile române cu sudoare amară în decursul mai multor decenii, se devină în urmă ucigătoare pentru ele. Dacă d. e. în vre-o comună românească există și câteva familii maghiare, cari nu sânt în stare a-și înființa școală populară și a căror prunci în sensul legii ar trebui să frecventeze școala română confesională, acolo șovinismul folosese tot ce e posibil pentru prefacerea școlii confesionale române în școală comunală maghiară, și precăt nu întind legile școlare și instrucțiunile ministeriale destulă mână de ajutoriu spre aceasta, să folosese minciuna, falsificarea și în ultima linie terorismul. — Legea statului prescrie, ca în toate școlile populare, așa dară și în cele comunale și în cele de stat, școlarii să se instrueze în limba lor maternă pe cât aceasta e usitată în comună. Șovinistii însă aplică la școlile comunale și de stat învățatori, cari afară de unele injurături triviale nu pricep nici o boabă românească. Dacă în atari locuri confesiunea română își susține școala sa, nu sânt atâtea căi și mijloace infernale, câte se nu se folosească spre sugrumarea aceleia. Eată cum se manevrează în direcțiunea aceasta:

În comuna Valendorf, comitatul Tërnavei mari, s'a înființat școală populară greco-orientală încă de prin anii 1840 și a fost frecventată de atunci până acum de câte 50—60 de copii români gr. or. cu succes atât de satisfăcătoriu, încât mai toți locuitorii români din comună astăzi știu ceti și scrie binișor și se află în stare materială destul de bună după împregiurările noastre de astăzi. De oare-ce însă în acea comună locuiesc și vre-o 30 familii maghiare, care au 18, opșpredece — copii de școală, parola șovinistilor a fost; sau a prefacere școală română în școala comunală, sau a o sugruma și a înființa școală de stat. Cea dintăiu nu a fost posibilă pentru că școala confesională corespunde tuturor prescriptelor legii, încât nu s'a putut nici admonia. S'a luat dar refugiu la al doilea mijloc, și pentru 18 copii maghiari s'a înființat la 1880 și se susține pe spesele statului — școală de stat. La prima vedere lucrul se pare enigmatic: tot omul se va mira cum de înaltul guvern în precarea stare a financelor statului a aflat de bine a concede pentru 18 copii într'o comună mică de abia 112 familii înființarea și susținerea acelei școli? Dacă însă vom considera că notariul din comună e frate cu domnul vicecomite al comitatului, ear domnul vicepretor al cercului — un domn de origine română — posedă în aceea comună ceva avere: ne vom

popoare lor ce cucerise, ca se nu se mănse pe Romani, zeei popoarelor cu prinse de dênșii.

Apoi, încetul cu încetul, mai cu rugăciune, mai cu amenințări, mai cu una, mai cu alta, strecurară în Olimp unul câte unul, pe toți zeei popoarelor cădute sub stăpânirea lor.

Ei! ce-i faci tu acum? Hară, pară jucau zeei în gloată, de voe, de nevoe, mâncau ei la amvrosie și beau la nectar, acolo în Olimp, și se desfătau cât le cerea inima; dară atât poșidic de zeei și de zeite, fără slujbe, fără nimic, cum or s'o ducă? Romanii cu cap; făcu tuturor rëndueală ca se nu ajungă să mi se incaibere acolo în Olimp și să se facă zeeirile de ris. Deteră fiecărui lucrșor din cer și de pe pământ câte un zeu, care mai mare care mai mic, după nutra fie cărui, și așa îi împăcară pe toți.

Legea aceasta a lor tot politeism se numesce ca și a Grecilor, căci, când i căuta bine, tot aceea este.

Pe vremile acelea cum cam se vede treaba, nu prea era pace pe pământ

cu atâtea zeități. Se pare că unii din zeei se amestecau nu numai în slujbele celorlalți zeei, dară încă și prin trebile pământenilor, căci oamenii ajunseră se numai cunoască ce este omenia, ce este cinstea ce este mila. Să îndobitociseră de nu mai voiau să șcie de aproapele lor, de cei neputincioși, de sërmanul și de veduva; nu și mai cunoșteau rudeniile, nu mai era nimic sfânt aicea jos pentru dênșii.

Trăiau toți cu toții într'o zăpăceală și într'o buimăceală, fără seamăn, dând unii peste alții ca orbii. Înșuși evreii, cu numele numai că se închinău unui singur Dumnezeu; căci de altminteri, nesocotind pe Dumnezeu adevărat, ei ajunseseră de se închinău numri aurului, mai rău decă și decăt gloata popoarelor păgâne, cu care se învecinău fără ca să se amestece și să se încuscreze cu ele. Cum am dize noi pe românească ași, era o amestecătură o arababură și o desmățare pe pământ, cărora nici dracul nu le-ar fi putut da de căpătăiu.

Toți din toate părțile și făcuseră

pentru cele mai de căpetanie ființi ale lor zeești câte un simbol, adecă idoli cum le plesniseră și lor prin cap, și se închinău la dênsele.

De serbat și serbau ei sərbătorile lor, de închinat se închinău ei, del că n'aveau încotro; dară lumea se aștepta la venirea unui Mesia adecă unui Mântuitor; căci vedeau și ei că eșă cum se aflău, nu mai merge treaba.

Tocmai atunci în ferberea aceasta se născu și Mântuitorul nostru Isus Christos, carele vedând rătăcirea ce orbise pe oameni, binevoii a se pogori din ceriuri spre a mântui neamul omenesc din robia păcatului.

Legea lui Isus, creștinismul, care deschidea ochii muritorilor la lumina cerească, se lăți repede. Păgânii o primiră cu bucurie, care mai de timpuriu, care mai târziu, până ce ajunse să domnească pe pământ.

Căci, ce ochi ar fi aceia, care se nu vadă, ce urechi, care se nu audă că numai acolo este mântuire unde se cântă în biserică:

„Mărire întru cei de sus lui Dum-

neșu, și pe pământ pace, între oameni bună-voire.“

Numai în legea aceea este mângăere sufletească, care are drept simbol: Credința, Nădejdea și Dragostea.

Toate bune; dară ce-i faci obiceului? Păgânii apucaseră multe dătime, multe sərbări de a-le legii lor. Între altele, popoarele venite din fundul Asiei serbau la Solștiul de iarnă, adecă când ziua începe a da înainte, în Decembrie, serbau, după cum dăceau ei, biruința soarelui asupra vrăjmașilor lui.

La această serbare ei aduceau în casele lor câte o ramură de brad împodobit cu făcioare, cum fac și astăzi cei ce se trag din acele popoare. Bradul carele stă mereu viu și verde, închipuia pomul vieții; luminărilele, lumina soarelui, carele dela Solștiul de earnă începe a încălzi, a da viață tuturor făpturilor amorțite, adecă ziua începe a cresce.

(Va urma.)

putè explica lucrul.... toate sùnt în ordine, numai scoala confesională plină de elevi sirguitori gena și supera rêu pe puternicii soviniști. Dară „potentes potenter argunt.“ La 5 Decemvre a. c. st. n. dl vice-solgăbiru citează pe parochul și învățatoriul gr. oriental din Valendorf la sine și după ce întreabă în sus și în jos cum de mai îndrăsnîți a susține scoala confesională și și pentru ce nu trimit creștinii nostri pruncii la scoala de stat, după cum le-a poruncit birul satului, aduce următoarea sentență:

„Nr. 103—1882.

În urma ordinațiunei comitetului administrativ al comitatului Tërnavi mari de sub Nr. 936 — 1882 oficiul pretorial al cercului Gibertului, luând la răspundere pe primariul comunei Valendorf, Szepesi-Károly, pe preotul gr. or. Samuil Popoviciu și pe învățatoriul scoalei confesionale George Neagoș pentru neîndeplinirea ordinațiunei emise de cătră comitetul administrativ sub Nr. 561—1882 prin care pe baza ordinațiunei înaltului ministeriu de culte și instrucțiune publică Nr. 16838 s'a dispus ca scoala clandestină (zugiskola) gr. or. din Valendorf să se închidă, ear' locuitorii din Valendorf fără deschilinire de confesiune să-și trimită pruncii lor, obligați a frecuenta scoala, fără de toată deschilinirea la scoala elementară de stat de acolo — după pertractarea săvârșită a adus următoarea

Sentență:

De oare-ce primariul comunei Valendorf Szepesi-Károly a arătat că densusul la timpul seu au fost încunoscînt de notariul despre cuprinsul ordinațiunei de mai sus a comitetului administrativ emanate pe baza ordinațiunei înaltului ministeriu și cumcă numai de cât a și comunicat aceasta (?) capului bisericeii (egyház feje) gr. or. din Valendorf, parochului Samuli Popoviciu, și învățatoriului George Neagoș, ba a îndatorat pe toți locuitorii din Valendorf să și trimită pruncii la scoala de stat, — ear' aceasta a recunoscut'o însuși parochul gr. or. și învățatoriul, dar n'a urmat'o, ci în contra înaltei ordinațiunei ministeriale, luate spre sciință, începînd învățămîntul în scoala confesională în Octomvre a. c. o susțin aceasta în o localitate luată în chiriă — se decide:

ca scoala clandestină (zugiskola) greco-orientală din Valendorf să se închidă sub pedeapsă de 300 fl. v. a., ce are a se suporta de reprezentanța susținătorilor aceleia; preotul gr. or. Samuil Popoviciu și învățatoriul George Neagoș, comitînd prin susținerea scoalei confesionale transgresiune în contra ordinațiunei ministeriale, să judecî în sensul § lui 16 al artic. de lege XL. din 1879 fiecare la câte 10 zile areșt în temnița judecătoreii cercuale din Cohalm și la amîndă de câte 50 fl. ce sùnt a se solvi în termen de 14 zile. Să susține părților dreptul de a asterne aici apelațiunea în termen de 8 zile.

Lovnic, în 5 Decemvre, 1882.

Oficiul pretorial al Gibertului.

Goos m. p.,

Să nu ne mirăm că în cazul de față s'a suspendat legea care și pentru cea mai necorespunzătoare scoală confesională prescrie trei admonițiuni din partea ministrului înainte de decretarea închiderii; să nu ne împedcăm de sofismele solgăbirului despre: „scoala clandestină confesională“ și de transgresiune în contra cutărei ordinațiunei ministeriale; să nu întrebăm nici după aceea că de unde și-a luat comitetul administrativ dreptul a decreta, mai bine dis, a ucasa închiderea scoalei confesionale: toate aceste se esplică din cele de mai sus. Una însă am dorî să ni se esplică din parte competentă, și

anume din partea comitetului administrativ, pe baza cărei legi a decretat închiderea scoalei botezate de „zugiskola“ la 10 August; ear la 20 Octomvre a. c. a eșit esecutoriul de dare în comună și a esecutat pentru cea scoală „clandestină“ 30 fl. cuotă pentru fondul de pensiune învățatoresc al statului, vîndînd în capul acestor bani o vacă și o oaie ale curatoriului bisericeii gr. oriental? Se pare dar că dacă e vorba de sudoarea bietului român, atunci scoala lui e confesională și publică, dar când e vorba de esecutarea programei soviniștilor: de a prepara generațiunea viitoare astfel, ca naționalitățile din patrie se devină un aluat gătit din făină românească, fermentată cu „magyar nyelv“ și magyar“ állameszme,“ atunci scoala românului e clandestină.

Însă eată o a doua ilustrațiune tot din ținutul Tërnavelor.

În comuna Alma s'a înființat scoala confesională gr. or. încă pela anii 1850. De atunci încoace nise servitori unguri ai proprietariului nobil s'au aședat cu domiciliul în comună, încât astăzi sùnt vreo 10 familii de confesiunea reformată. La anul 1861 s'a zidit edificiu nou pentru scoala gr. or., cu care ocaziune proprietariul maghiar din comună a donat ușile și fereștile. Atăta a fost de ajuns pentru soviniștii dela putere ca să se țină îndreptățiți a întinde mîna după scoala românească. Logica lor în cazul acesta: deorece la zidirea scolară au concurs și nobilimea maghiară dînd ușile și fereștile și deorece în sensul § lui 25 al articlului XXXVIII din 1868 — scoala la a cărei înființare a concurs toți locuitorii din comună, e scoală comunală: scoala gr. or. din Alma se decretează de scoală comunală.

Cu esecutarea acesteia comitetul administrativ a însărcinat sub Nr. 749 — 1881 pe pretorul cercului Elisabetpolei, îndrumându'l să scoată pe învățatorului român din edificiul scolar și să'l transpună comunei politice. Deorece însă învățatorului nu a fost dispus a transpune porumbul fript gată fostilor servitori ai proprietariului, domnul solgăbiru a raportat sub Nr. 3492 ddto. 2 Decemvre 1881 comitetului administrativ, că deorece nu i-a reușit a contesta caracterul confesional al scoalei, a aflat de bine a lăsa lucrul deocamdată în pace; „deore-ce“ dîce raportul, „nici locuitorii maghiari de confesiunea evang. reformată, nici cei de cofesiunea gr. catolică nu sùnt în stare a și susține scoala și n'au edificiul scolar.... ar fi după părerea mea — de lipsă înființarea unei scoale comunale subvenționate din mijloacele statului, ceea ce din punct de vedere național maghiar se arată a fi neîncungiat de lipsă, — deorece populațiunea și până acum românisată (eloláhosodott) în grad mare s'ar putè salva numai astfel în ținutul acesta locuit de sasi și de români. Însă fiindcă nu se poate susține cu siguranță că scoala din Alma s'ar fi înființat cu spesele comunei politice și că edificiul s'ar fi ridicat pe spesele tuturor locuitorilor din comnă și fiindcă se susține de toți locuitorii din comună: n'am putut să arunc pe stradă pe capelalanul gr. or., care locuesce în edificiul scolar (a görög-keleti papot nem vetethettem ki)..... dar dacă înclitul comitet administrativ ar binevoi a ordina, ca să scot pe popa cu brachiu din scoala confesională gr. or. (a felehezeti iskolából a görögkel. papot karhatalom idéyhevételével kitétessem), o să'l deposdez de loc — și după-ce va fi eșit popa din scoală, cu foarte puține spese, edificiul, s'ar putè pface în scoală comunală!“

Eată dar fraților preoți din comitatele Tërnavelor la ce soarte am ajuns noi în patria noastră străbună. Eată libertatea, eată egalitatea de drept, ce ne întind acei matadori ai

șovinismului, cari cred că se vor afla între noi, fi ai perirei“, cari să le întindă lor mîna de ajutoriu la demințirea memorialului delegaților nostri.

Ei bine! ce vreu ei să desvoteze? Ce a cerut conferența sibiana din Maiu 1881? În punctul 4 al programei partidei naționale să cere: „Revisiunea legii despre egala îndreptățire a naționalităților în favorul acestora; loiala și reala esecutare a tuturor legilor.“ Ear în punctul 5 să cere: „Eluptarea și susținerea autonomiei bisericilor și scoalelor confesionale, ca ale unor cestiuni curat naționale. Provederea din vistoria statului a scoalelor române și a altor institute de cultură națională în proporțiune cu sacrificiile de sînge și avere ce le aduce naționalitatea română pentru patrie; avînd a se delătura legile ordinațiunile cari sùnt contrarie desvoltărei naționale.“ Și ce dîce memorialul comitetului la aceste? „Din cauza maghiarisării, contra căreia își ridică unanimul seu vot desnumita conferență, spiritele se află turburate și foarte îngrijate în tot cuprinsul Ungariei și al Transilvaniei, ca și cum ar amenința invasiune străină din vre-o parte oarecare. Până și pacea internă a familiilor devine tot mai turburată prin acel despotism al limbei. A fost deci și mai este o cestiune nu numai de naționalitate, ci chiar de consciință pentru Români, ca să-și ridice de nou și neîncetat vocea lor contra acestei specii de despotism modern care nu se poate, necum justifica, dară nici măcar escusa cu nici un temei din lume.“ (Pag. 80.)

Eată dar ce vreu se desvotese fanaticii șovinisti de pe Tërnavi. Pe când după cum am arătat în cele două cazuri de mai sus, în faptă ne răpesc scoalele, ne aruncă în uliță, și dacă nu le dăm la simpla lor poruncă, ne bagă prin temnițe: pe atunci cred că vor mai înbăta lumea cu frase goale despre egalitatea de drept și despre libertate.

Poftim domnilor soviniști! demințiți faptele voastre, dintre cari de astădată v'am arătat numai două și numai din ținutul Sighișoarei și atunci voi subscrie și eu desvotarea, ce pregătiți. La din contră imi rezerv a Vè isbi în față pentru tot cuvîntul pamfletului vostru câte dece fapte nequalificabile de ale voastre de soiul celor mai de sus.

Tërnevianul.

Sinodul român și patriarhia din Constantinople.

Nu e de mult de când am publicat epistola patriarhului din Constantinople adresată metropolitului din București.

Sinodul român luând act de cea epistolă a respuns patriarhului prin actul următor publicat în „Binele public“.

După o întroducere în care se resumează cele dîse în epistola patriarhului, actul continuă:

Cetînd și ascultînd cu mare luare aminte aceasta admonițiune patriarcală, am simțit în inimile noastre o plăcere duhovnicească, vedînd, că în nalta sea santitate patriarcul ecumenic ne amintese mai multe cuvinte din sânta scriptură și din canoane, care sùnt norma administrațiunei sîntei noastre biserice ortodoxe a răsăritului, și pe care noi nici o dată nu trebuie să le perdem din vedere în administrația spirituală a dioceselor noastre.

Astfel de cuvinte le recităm și noi încă o dată cu multă plăcere: a) Cuvintele sântului Apostol Pavel din 1-a epistolă către Corinteni cap XIV, st. 40 unde apostolul prescrie buna

rîndueală, ce trebuie să domnească în templu în timpul servițiului divin și închee regulele sale cu aceste cuvinte: toate să se facă după cuviință și rîndueală.“ b) Cuvintele sântului Apostol Petru din 1-a epistolă cap. V. st. I; „Păstoriți turma lui Dumneșeu cea dintre voi.... făcîndu-vè esemplu turmei.“ Cuvintele prin care Sântul Petru dă povățuiri apostolice păstorilor bisericeii, sună în toată întregimea lor astfel: „pe presbiterii cei dintre voi i îndemn, ca cei ce sùnt împreună presbiter, și martur al suferințelor lui Christos, și părtaș al măriierei cei ce va să se descopere: păstoriți turma lui Dumneșeu, nu din interes rêu și cu osârdie; nici așa ca cum ați domina peste cler; ci făcîndu-vè esemple turmei.“ c) Cuvintele sântului apostol Pavel către Timoteiu episcopul Efesului: „tás neotericás épissimias fevge“ trebuie citate earăși în toată întregimea lor, pentru a fi picepute și a se ținea minte cuprinsul lor cel salutaru.“ Aceste cuvinte II-a Timot II. st. 22—26) glăsuesce astfel;

„Ear' de poftele tineresci fugi („tás neoceritas épissimias fevge“ — *Juvenilia autem desideria fuge*), și urmează dreptatea, credința, dragostea, pacea cu toți cei ce chiamă pe Dnul din inimă curată. Ear' de întrebările cele nebune și neînțelepte te feresce sciind că nasce sfeți. Și slugii domnului nu i se cade să se sfădească, ci blând să fie cătră toți, învățator răbdător, cu blîndețe certînd pe cei ce stau împotriva; poate când va le va da Dumneșeu pocăință spre cunoștința adevărului. Și vor scăpa din cursa diavolului, prinși fiind ei de densusul srpe a lui voie“ d) Pasagiul din faptele Apostolilor, unde S. Apostol Pavel adresează cele din urmă cuvinte ale sale presbiterilor din Efes, cu cari nu avea să se mai vadă în lumea aceasta: „luați aminte de voi, și de toată turma, întru care Duhul Sfant v'a pus episcopi, ca să păstoriți biserica lui Dumneșeu, carea o a căștigat cu scump sîngele său. (Fapt. XX, 28.)

Noi mulțămim din inimă înaltei sale santități patriarhale, că ne pune în vedere cuvintele cele sînte ale scripturei, ne dă ocaziune se gîndim la ele, să le studiem profund și să le realizăm în viața noastră.

Afară de aceste citațiuni din noul testament, epistola santității sale ne amintese încă două canoane anume a) Canonul XXXIV al sântilor Apostoli din care se citează cuvintele dela început: „Episcopii fie-cărei națiuni se cuvine a sci pe cel dintăiu dintre dinși, și a'l recunoasce ca cap și nimica din cele ce trec peste autoritatea lor a nu face fără de socotința (opiniunea) lui“ Restul textului sună astfel precum urmează: „ci se facă fie-care numai aceea ce se atinge de eparchia lui, și de locurile ce aparțin la ea. Dar și cel dintăiu (Episcop) se nu facă nimica fără de socotința tuturor, ca în acest chip să fie unire și să se slăvească Dumneșeu prin Domnul întru Duhul Sânt: Tatăl și Fiul și Sântul Duh.“ Așa dară sensul acestui canon este, că fie care națiune sau popor creștin ortodox are Episcopii săi; între Episcopi este unul în fruntea tuturor; fie care administreză diecesa sa după regulele stabilite de biserică. Când se înfățișează vre un cas neprevăduț de regulele bisericesci, episcopul respectiv se consultă cu cel întăiu, sau Archiepiscopul, despre modul cum se cuvine se urmeze în cazul respectiv. Dar și Archiepiscopul s'au căpetenia Episcopilor, în casurile neprevăduț prin regulele bisericesci, să nu facă nimica arbitraru, ci se consulte pe episcopii națiunei, și se facă așa precum cu toții vor decide; căci cu modul acesta se va păstra buna înțelegere și unanimitatea în disciplina bisericescă. Cum că așa se înțelege

acest canon vom cita aici esplicatiunea, ce 'i face un canonic rus, Archimondritul Ioan, in cartea sa intitulată: „*Opiti Kursa Terkovkago Zakonobadenia*, carte care servește de manual in seminarele Rusiei la studiul dreptului canonic.

In tonul 1-ii, pagina 177 a acestei opere, cetim următoarele asupra acestui canon: „Din acest canon (XXXIV Apost.) mai înainte de toate se vede, că delimitarea hotarelor locale in administrația bisericești creștine hotare numite eparchii (diecese), s'a început deja in timpurile Apostolilor. Canonul apostolic la fie-care popor (*ethnos-națiune*), ce compune o biserică particulară s'au locală, reprezintă câți-va Episcopi, din cari fie-care dirige o parte din turmă (*parochia*) încredințată lui și care constă din câte-va orașe, seau sate (*hora*) ear toți acești Episcopi au peste dênșii un Episcop primat *ca un cap*, cerele întâiul între dânșii (*o en avtois protos*). Cu privire la veacul apostolic și la timpurile cele mai apropiate de el, episcopi primati sau cei întâi la bisericile locale fără indoială se socoteau primii urmași apostolici, puși de însuși apostolii, cu deosebire în locurile cele mai însemnate ale țerilor și provinciilor cunoscute atunci Iacov in Ierusalim, Timotheu in Efes, capitala de atunci a Asiei mici, Tit in insula Crit. s. a. Înse numind pe acești Episcopi primati *Capi* ai bisericilor lor, canonul apostolic dă a înțelege aici nu o putere a lor nemărginită și cu totul independentă, ci numai o principală protie, prioritate, întâetatea votului in afacerile bisericesci; căci precum episcopilor subordonați nu li se permite a face nimica din cele ce ar avea o importanță deosebită, fără scirea și socotința capului, așa și însuși episcopului capital i se inspiră a nu face nimica fără socotința și conglăsuirea comună a tuturor episcopilor. Ast-fel de acte, care covârșesc autoritatea parțială a fie-cărui episcop și cer votul și decisiunea principalilor reprezentanți ai bisericești, pot fi d. e. hotărârile dogmelor credinței compuneria canoanelor și legiuirilor pentru biserică, alegerea episcopilor, judecata asupra lor și altele asemenea. Ear fie-care episcop eparchial ori diecesan, după canon, are primăția și autoritatea numai in cele ce privesc la eparchia lui și la locurile ce aparțin ei. Canoanele tipurilor următoare au confirmat această instituțiune apostolică (Siod. I icum. 4, 6. — Sin II icum 2. — Sinod. Antioch 9. s. a.) De asemenea se poate observa, că canoanele apostolice vorbesc numai despre o căpetenie parțială, in bisericile locale, dar nu arată nici un cap universal peste toată biserică, — și nici măcar 'l presupun; căci nu numai diregerea bisericilor o reprezintă despărțită, — fie-care sub capul său, ci și pe fie care ast-fel de cap 'l mărginesc prin votul comun al tuturor episcopilor locali.“ Tom, 1. p. 177—179).

In conformitate cu acest canon apostolic este constituită biserică ortodoxă din regatul României ai căruia locuitori sunt de națiune română România este împărțită in 8 eparchii sau diecese din care — doue arhiepiscopii și mitropolii și șase episcopii, anume: mitropolia Ungrovlahiei sau a Munteniei. Mitropolia Moldovei Episcopii a Râmnicului și noului Severin, Românlui, a Hușilor, a Argeșului și Dunărei de jos. Conform canonului Apostolic, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ungro-Vlachiei ca unul ce reșade in capitala regatului. este primul între ierarhi români, și are prerogativele de precădare, pentru care, pe lângă titlu de Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlachiei, poartă și pe acel de „Primat al României și președ. nte al Sântului Sinod al bisericești

ortodoxe române.“ Așa este el considerat și titlul in regatul României și de cler și de laici.

Sub acest titlu se adresează câtră primul ierarch român ori-cine are vre'o afacere bisericească, relativă ori a administrația parțială a Mitropoliei Ungro-vlachiei ori la cea generală a bisericești ortodoxe române. Mai de parte tot in conformitate cu canonul apostolic in cestiunile, e, ierarhii nostri eparchiali, cestiunile curente ale administrațiunei lor bisericesci se conduc de regulile stabilite mai nainte de biserică și de usul tradițional, clironomisit de predecesori; iar in casurile neprevădute de practica anterioară, cer deslegarea sântului sinod unde se adună toți ierarhii țerei: Mitropolii, Episcopii și Archiereii, in număr de 16 și cea ce se decide in Sinod, aceea devine regulă pentru toți, și pentru Mitropolii și pentru Episcopi. Sinodul se adună de doue ori pe an, după hotărârea canoanelor: primă-vara și toamna. Așa se înțelege și așa se aplică in România canonul XXXVI apostolic, carele intră in legislația țerei; căci in spiritul lui și al altor canoane sinodale este făcută legea noastră organică, pentru constituirea bisericești ortodoxe române la Regatul României.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Dar.) Princesa de coroană Stefania a dăruit pentru institutul de educațiune de fetițe din Eperjes 400 fl., cari s'au și espedat episcopului catolic de acolo.

* (Societatea academică „România Jună“) din Viena, in ședința sa din 13 st. n. a. c. s'a constituit de nou, alegânduși comitetul pe anul administrativ 1882/3 in următorul mod: Președinte: Stud. med. I. T. Mera; vice-președinte: cand. philos. Septimiu S. Albini; secretari: stud. techn. Barbu C. Tapirdea și stud. med. Alesandru Popa, cassar: stud. tech. Iuliu Iuliu Moisilu, controlor: stud. med. Gavril Dobreanu; bibliotecar; Aurel Grigoriovic stud. med. și econom stud. med. Ales. Tuducescu.

In comisiunea literară s'au ales următori: Stud. med. Greg. Onciul, stud. med. Ales. Popu, stud. med. Vas. Goldisiu, stud. techn. Aur. Cupsia și stud. silv. Sim. Popu; ear in comisiunea revădătoare stud. med. M. Visinevski stud. med. Pompeiu German și stud. techn. Corneliu Roman.

* (Un supliment mic la „Armata austriacă“ in senatul imperial). Deputații Schöffel și bar.

Hackelberg sunt din stânga senatului imperial. Dep. Fanderlik din dreapta a respuns numiților deputați, cari esprimă ingrijirea, că armata comună este periclitată, următoarele: „Dacă dstră ne faceți mereu imputări că o parte din armata are se devină armată ungurească am se șic: Nu noi am croit croiala, care desface împărația această in doue. Dară, domni mei aveți se purtați singuri consecențele dualismului.

* (Defraudare) „N. Pester Journal“ dela 17 Dec. n. scrie: Seara târziu ni se anunță o defraudare sensațională, pe care, cu toate că ne vine din isvor demn de încredere, o publicăm numai pe lângă cea mai mare rezervă. Este vorbă de o defraudare, care atât in privința locului unde s'a comis, cât și in privința făptuitorului trebuie se facă sensațiune. Un funcționar inalt din ministerul a latere se fie defraudat 50,000 fl. Firesce că in sferele respective lucrul se ține in cel mai riguros secret și de aceea și noi ne impunem reserva și nu numim de ocamdată nici un nume.

* (O laudă pentru Israelii nostri). Sub titlul aceasta se pot ceti in „Magy. Polgar“ din Cluj (Nr. 290 din 19 l. c.) următoarele: „Comunitatea ortodoxă israelită de aici precum și societatea funebrală „Chedra Cadișa“ au luat in adunarea generală, ținută mai de un șile in unanimitate conchisul, că din 1 Ianuarie 1883 se-și poarte afacerile și corespondențele exclusiv numai in limba maghiară. Propunerea o a făcut bravul secretar al ambelor societăți, F. Rosenberger, prin care a întâmpinat aprobarea unanimă a membrilor.

* (Bătaie la alegri). Ni se comunică, că in Vurpăr s'au întâmplat la alegerile mai prospete in comunitate bătaie. Un alegător a sărit asupra altui alegător cu cuțitul și l'a vulnerat reu.

* Din Timișoara se scrie cu dt. 16 l. c.: La stațiunea postală de aici aș dimineată s'a aflat o petardă învâluită in hârtie. S'a introdus cercetare. Făptuitorul a ramas neeruat. Se credea la început, că petarda va fi cădüt din oare-care pachet postal. Aceasta nu e probabil. O parte din iasca petardei arsă pe jumătate, arată că aceea a fost odată aprinsă și s'a stins numai din cauza umeșelei unde căduse.

* (Actori maghiari). După cele comunicate de „P. Ll.“ cu datul 14 Decemvrie a. c. dintre actorii teatrali maghiari sunt Israeliți 70%, creștini

20%. Dintre creștini sunt numai 10% Maghiari. Intre 100 actori maghiari i aparțin numai 2 neamului maghiar: 80 sânt israeliți, 8 germani sau slavi etc..

* (Vânătoare). O societate de vânători de aici au arangiat alaltăieri o vânătoare in apropierea comunei Rusciur. Cu oaasiunea aceasta s'au pușcat 7 vulpi, 6 iepuri și s'a atins și un lup.

* (Timpul) De când am scris că termometrul a început se scadă puțin, a scădüt și mult, coborînd noaptea până sub 0. Cu tot frigul care s'a făcut mai simțitor ieri toată ziua a fost soare frumos.

Loterie.

Mercuri 20 Decemvrie n. 1882.

Brünn: 66 37 89 9 73

Bursa de Viena și Pesta

Din 19 Decemvrie n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	84.45	117.75
Renta de aur ung. de 4%	83.70	84.50
Renta ung. de hârtie	118.75	83.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	133.—	133.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.		
88.—		85.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	109.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	93.—	93.25
Obligațiuni ung. de rescumpărărea pământului	97.50	97.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorfire	94.50	95.50
Obligațiuni urbariale temeșane		79.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorfire	97.50	
	94.50	95.—
Obligațiuni urbariale transilvane		98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	97.25	
	99.—	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărărea decime de vin	96.50	97.—
Sorși ungurești cu premii	112.—	113.—
Sorși de regularia Tisei	107.75	107.75
Datorie de stat austriacă in hârtie	75.55	75.50
Datorie de stat austr. in argint	76.50	76.25
Renta de aur austriacă	94.60	94.50
Sorși de stat dela 1860	129.—	128.50
Acțiuni de bancă anstro-ung.	827.—	824.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	268.50	270.50
Acțiuni de credit austr.	277.75	270.80
London (pe polița de trei luni)	119.90	119.40
Scrișuri fonciari ale institutului „Albina“		100.—
Argent		—
Galbin	5.65	5.66
Napoleon	9.46	9.49
100 marce nemșeci	58.55	58.55

Cu totul noue.

Sfărmitoare de cucuruz cu ventilator. — **Tăietori de napi și tăietoare de paie** recomandă pe lângă prețurile cele mai eține.

Fabrică de mașine agricole.

Andrei Rieger.

[317] 1—3

Sibiu.

LOTERIA ESPOZIȚIUNEI TRIESTINE.

1000 nimeritori
in preț de
fl. 213.550

Una soarte 50 cruceri

1000 nimeritori
in preț de
fl. 213.550

- 1 nimeritor principal: bani gata 50.000 floreni sau 8.800 galbini.
  - 2 nimeritori principali: bani gata 20.000 floreni sau 3.500 galbini.
  - 3 nimeritori principali: bani gata 10.000 floreni sau 1.750 galbini.
  - 4 nimeritori principali: Colet și cercei cu brilante, preț 10.000 floreni
- Patru nimeritori:** Scule de aur cu brilante și mărgel in preț de câte 5000 fl.
- Cinci nimeritori:** Scule diverse in preț de câte 3000 fl.
- 987 nimeritori in preț de câte 1000, 500, 300, 200, 100, 50 și 25 floreni.**

Tragerea în 5 Ianuarie 1883.

Prețul sorților 50 cruceri

Comande pe lângă accluderea de 15 cr. pentru spese de postă sânt a se adresa

TRIEST,
P. Grande N. 2.

Despărțemântul loteriei Esposizionei Triestine

TRIEST,
P. Grande N. 2.

Pentru primirea traficului de sorți a se adresa numai decât la adresa de mai sus.

Sorți se află in Sibiu la institutul „ALBINA“ și la redacțiunea „Telegrafului Roman“.

[315] 2—4